

Courrier de l'Éducation nationale

Le mensuel du ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

janvier 2021

A01

Dans ce numéro :

LES ACTUALITÉS DU MENJE

Pour en savoir plus 2

À la UNE

Visioconférence : La santé mentale des jeunes au cœur de nos préoccupations 3
Nei Publikatiounen vum ZLS 4

Leseförderung - Schulbibliothek - Medienerziehung

Coup de cœur 6
Journées du livre et du droit d'auteur 2021 7

Publications

Nouvelles publications 10

LE MONDE DE L'ÉDUCATION

Manifestations

Eltereschoul - Programmes 11

Publications

Info-Handicap - Gefühls- und Sexualleben von Menschen mit Behinderung 12

INFORMATIONS UTILES :

2

Le délai pour la remise des annonces à publier est fixé au 15 de chaque mois précédent la publication du CEN.

Les articles ne doivent pas dépasser 2 pages A4 (Times new roman, 12pts, interlinage 1,5) et sont à adresser sous forme électronique (textes au format word, images au format jpeg 72dpi) à l'adresse suivante : cen@men.lu

Le MENJE se réserve le droit de modifier voire refuser des contributions externes. Il décline toute responsabilité quant au contenu de ces contributions.

Le CEN paraît 11 fois par an.

Les publications du ministère peuvent être consultées sur notre site:

www.men.public.lu

Pour en savoir plus

- L'école en période de COVID-19 : livechat à revoir en ligne

ÉDITORIAL

Ministère de l'Éducation nationale,
de l'Enfance et de la Jeunesse

29, rue Aldringen
L-2926 Luxembourg

layout: Communication

e-mail: cen@men.lu

tél.: +352 247-85114 / 85116

consultez notre site:
<http://www.men.public.lu>

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de l'Éducation nationale,
de l'Enfance et de la Jeunesse

Visioconférence: La santé mentale des jeunes au cœur de nos préoccupations

À l'heure où le Luxembourg entre dans un confinement partiel et que le rythme des jeunes se voit à nouveau chamboulé par un enseignement en alternance, le Centre psycho-social et d'accompagnement scolaires (CePAS) invitait le vendredi 27 novembre 2020 le psychopédagogue Bruno Humbeeck à s'exprimer lors d'une visioconférence qui abordait le bien-être des jeunes.

C'est face à un panel de 330 personnes, dont des enseignants, des acteurs du secteur socio-éducatif mais aussi du milieu artistique et médical, que le docteur en sciences de l'éducation a livré son regard éclairé en commençant par dire que la souplesse et la douceur étaient requises tant pour les élèves que pour les enseignants.

« Le numérique doit venir compléter l'apprentissage et non remplacer le présentiel »

Grâce à la pédagogie dite inversée proposée par le numérique, Bruno Humbeeck propose d'inviter l'élève à prendre connaissance de la matière via des tutoriels de maximum 12 minutes. Le retour en classe permettra ensuite de poser ses questions et de privilégier une forme d'enseignement mutuel entre les élèves. Le psychopédagogue déconseille dès lors de s'obstiner à stimuler une concentration accrue durant une vidéoconférence. On préférera donc une attention ciblée sur un court laps de temps à une attention flottante.

« Cette période est une opportunité pour améliorer nos méthodes »

Sur le plan pédagogique, le conférencier a évoqué l'importance des pédagogies actives avec notamment la mise en place de classes flexibles (pourquoi pas en pleine nature) pour privilégier des bulles d'apprentissage qui favorisent l'échange. Car selon lui, la priorité serait maintenant de permettre aux jeunes de rattraper le retard provoqué par le premier confinement pour éviter de déclencher un décrochage.

« Le cyber-harcèlement exige une réponse urgente »

Alors que les victimes du cyber-harcèlement ont été soulagées de voir l'école disparaître, ce phénomène a été exacerbé. Pour Bruno Humbeeck, il est primordial de prendre le relai dans l'urgence, car l'élève concerné n'est pas capable de prendre en charge la situation. Il a besoin de voir que des solutions existent pour éviter d'envisager le pire. Une des réponses actuelles au cyber-harcèlement est le "cyber-help" qui consiste à faire des captures d'écran. Une technique proposée par Bruno Humbeeck est l'espace de parole régulé pour libérer la parole en veillant à la protéger. Car, toujours selon le conférencier, une émotion ne se confronte pas à celles des autres, on ne peut ni la disqualifier, ni diminuer son intensité.

« Distance physique ne veut pas dire distance sociale. Cultiver l'échange pour mieux apprendre »

En définitive, le jeune serait en train d'apprendre une générosité paradoxale qui est celle de protéger celui qu'il aime en gardant ses distances (préférons d'ailleurs le terme gestes protecteurs à gestes barrières). L'école peut jouer un rôle dans les nouvelles dynamiques qu'impose cette crise sanitaire, tout en veillant à ce que chacun garde une place. Bruno Humbeeck propose par exemple de singulariser les masques et de sortir de la dimension anxiogène que pourrait prendre l'école.

Vous pouvez visionner un extrait de la visioconférence :

<https://cepas.public.lu/content/dam/cepas/fr/actualites/2020/Harcelement-scolaire.mp4>

Nei Publikatioune vum Zenter fir d'Lëtzebuerger Sprooch an nei Funktionalitéiten am Lëtzebuerger Online Dictionnaire, fir d'Lëtzebuerger Sprooch weider ze promouvéieren

De Minister fir Educatioun, Kanner a Jugend, Claude Meisch, an den Direkter vum Zenter fir d'Lëtzebuerger Sprooch (ZLS), Luc Marteling, hunn déi rezent Aarbechte vum ZLS, fir de Räichtum vun der Lëtzebuerger Sprooch ze conservéieren an ze promouvéieren, virgestallt.

D'Promotioun vun der Lëtzebuerger Sprooch gehéiert zanter 2018 zu de Kompetenze vum Educatiounsministère. Den ZLS gehéiert zu den Haaptakteuren, fir d'Sprooch liewen ze loessen a se méiglechst ville Leit zougänglech ze maachen.

„De grousse Succès vun de Publikatioune vum ZLS a vu sengem Haaptoutil, dem Lëtzebuerger Online Dictionnaire (LOD), énnersträichen de groussen Interessi um Lëtzebuergeschen als Schrëftsprooch“, huet sech de Minister Claude Meisch gefreet.

E Wierk, fir d'Pärele vun der Lëtzebuerger Sprooch ze entdecken

Ëm déi 9 Millioune Wieder goufen 2020 um Site www.lod.lu opgeruff an dat mat enger Moyenne vun 2.500 Visiteuren den Dag. Wat d'Publikatioune vum ZLS ugeet, gouf knapps virun engem Joer déi aktualiséiert Lëtzebuerger Orthografie erausbruecht, déi bis ewell méi ewéi 14.000 Mol verdeelt gouf.

Dëst Joer koumen eng Rétsch nei Publikatiounen derbäi: E Verbebuch, déi franséisch an déi englesch Versioun vum Josy Braun sengem Léierbuch iwver d'Orthografie, eng iwverschaffte Grammaire a virun allem gouf eng nei Serie „Lëtzebuerger Wuertschatz“ an d'Liewe geruff, déi sech ë. a. mat ale Wieder an typesch lëtzebuergeschen Ausdréck befasst.

Fir den éischte Band *Aläert, jauwen, Zockerboun* huet den ZLS 123 Adjektiven, Adverben, Interjektiounen,

Substantiven a Verben erausgesicht. 12 Bänn sinn am Ganze virgesi ronderëm Sujeten ewéi d'Uebst a Geméis, d'Déieren an Insekten asw., awer och (léif) Fluchwiederer. Fir de Band 2 sinn eng Rei Spréchwiederer a Riedensaarte geplangt.

„Kommt mer beliewen nees eise linguistesche Patrimoine!“

„Et ass eis Verantwortung, fir de Räichtum vun eiser Sprooch ze erhalten. Mir müssen déi Wiederer, déi mer vun eisen Elteren a Grousseltere geierft hunn an déi e bëssen an der Vergiess gerode sinn, dokumentéieren a weiderginn. Kommt mer beliewen nees dése Patrimoine !“, ermontert eis de Claude Meisch. 2021 gëtt eng grouss Campagne lancéiert, bei där d'Leit aktiv mat agebonne ginn, fir al Wiederer an Ausdréck, grad ewéi net méi esou gebrächlech Spréch asw. ze sammelen.

D'Lëtzebuergesch behaapt sech an der digitaler Welt

D'Presenz vum Lëtzebuergeschen an der digitaler Welt ass och weider ausgebaut ginn. Dëst geschitt zum Beispill duerch eng enk Zesummenarbecht mat der Verbesserungsplattform www.spellchecker.lu oder nach mat Microsoft, déi d'Lëscht mat de lëtzebuergesche Wiederer an de Spellchecker vum Programm Word intégréiert hunn. Dës digital Presenz weist sech awer och duerch eng stänneg Weiderentwicklung vum Online-Dictionnaire. Esou ass den LOD duerch e Glossaire iwwer de Covid-19, grad ewéi 1600 nei Wiederer ënner der Form vun Template-Artikelen an duerch iwwer 500 komplett ausgebauten Artikelen, erweidert ginn.

Den LOD setzt op Accessibilitéit

D'Accessibilitéit vum Site ass verbessert ginn: Eng dausend Wiederer gi mat Videoen a Gebäerdeprooch illustréiert, d'Transkriptionen mam Internationale Phoneeteschen Alphabet (IPA) ginn no an no bei d'LOD-Artikelen bëigesat a fir d'Visualisierung vun den Artikelen steet den Utilisateure vun elo un och eng Schriftaart zur Verfügung, déi de Persoune mat Dyslexie d'Liesen erluchtet.

Net ze vergiessen ass, datt d'Wiederer a véier aner Sproochen iwwersat ginn – eng Offer, déi sech é. a. och un déi netlëtzebuergeschsproocheg Persoune riicht.

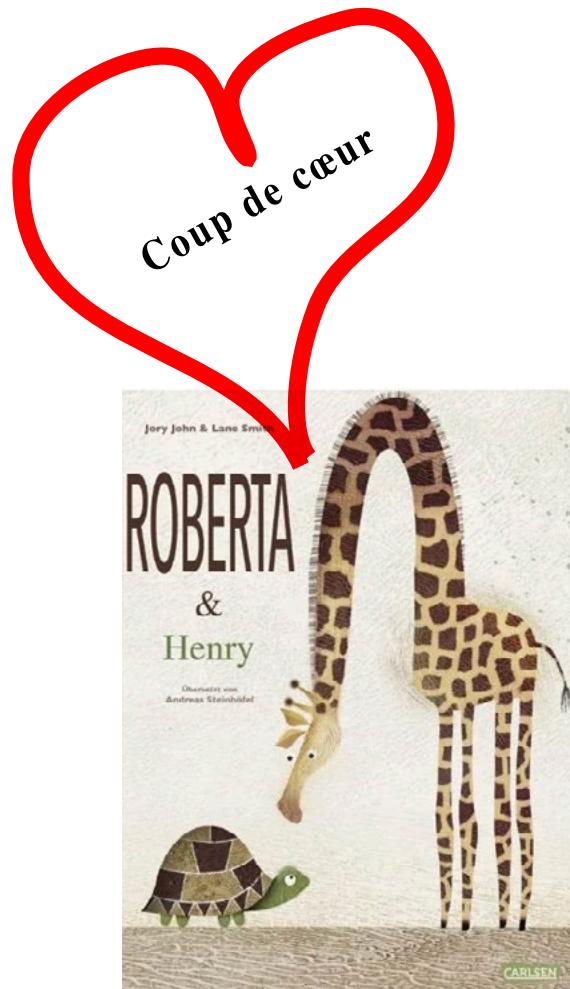
Am Hibléck op Iwwersetzunge gëtt, no der geografescher Kaart vum Land, eng anatomesch Kaart an e puer Sproochen ausgeschafft, déi ënnert anerem fir d'Dokteschpraxisse geduecht ass.

Den Direkter vum Zenter fir d'Lëtzebuerg Sprooch, Luc Marteling, huet Detailer iwwert d'Serie Lëtzebuerg Wuertschatz ginn an huet dorun erénnert, datt d'Ekipp vum LOD bei all Fro zu engem Wuert oder engem Ausdruck, mee och fir Wiederer ze proposéieren, déi an den Dictionnaire sollten intégréiert ginn, iwwer lod@lod.lu ka kontaktéiert ginn.

De Minister huet vun der Geleeënheet profitéiert, fir aner Matdeelungen am Kader vun der Promotioun vun der Lëtzebuerg Sprooch fir 2021 unzekënnegen, sief et um Niveau vum Institut national des langues (INL) oder vun de Lëtzebuergeschcoursen am Enseignement secondaire.

[D'Pressekonferenz am Video kucken](#)

[Méi zum Thema](#)

Roberta & Henry / John Jory; illustriert von Lane Smith; Deutsch von Andreas Steinhöfel. - Hamburg : Carlsen, 2019. - Titre original : Giraffe Problems. - ISBN 978-3-551-51944-3

Wer macht sich schon Gedanken um seinen Hals?

Roberta, die Giraffendame! Sie ist ihren streckigen, scheckigen, dünnen, biegsamen, zu erhobenen, erhabenen und halsigen Hals einfach leid. Überall stört er, das Fleckenmuster gefällt ihr auch gar nicht. Von allen Seiten fühlt sie sich beobachtet und angestarrt und bewundert still die eleganten und schicken Hälse der anderen Tiere wie zum Beispiel den schön kräftigen Elefantenhals oder den Löwenhals, der von einer prachtvollen Mähne wunderbar ummantelt wird.

Eines Tages wird Roberta von Henry, der Schildkröte überrascht, der Robertas Hals bewundert und nur allzu gern mit ihr tauschen möchte. Wie viele Vorteile so ein langer Hals doch hat! Was gäbe er dafür, einmal eine reife Banane hoch oben im Baum zu probieren ... Kein Problem für Roberta, die Henrys kleinen Wunsch ohne großen, körperlichen Einsatz sofort erfüllt. Mit dieser Geste ist der Grundstein für eine ganz besondere Freundschaft gelegt.

Die Geschichte zeigt, dass Besonderheiten, die einen eventuell selbst stören, von anderen ganz anders wahrgenommen und eventuell sogar bewundert werden können. Gerade mit anderen zusammen können Hindernisse leichter überwunden werden und vermeintliche Schwächen zu Stärken werden.

Eine wundervolle Geschichte, sowohl in Bild als auch in Sprache, um wichtige Themen wie Identität, Freundschaft, Selbstakzeptanz ... für Kinder ab vier Jahren.

Sabine Tonnar
SCRIPT-sacs d'histoires

Journées du livre et du droit d'auteur

19.-23. Abrëll 2021

En neien Ufank

Eng Propositioun vum
Ministère fir Educatioun, Kanner a Jugend

Em wat geet et?

Well d'Theema vum leschte Joer "En neien Ufank" nach émmer immens gutt an den aktuelle Kontext passt an d'Participatioun an de Schoule wéinst dem Lockdown am Fréijoer zimlech geréng war, huet de SCRIPT entscheet, d'Theema fir 2021 nach eng Kéier opzegräifen.

Mir all goufen am Fréijoer 2020 vun der sanitärer Kris iwwerrompelt a hunn eis ganz séier missen, gewollt oder ongewollt, un eng nei Realitéit gewinnen. D'Pandemie huet eis gezwongan, nei Weeër ze fanne fir ze kommunizéieren, ze léieren, ze schaffen a mateneen émzegoen. Distanz war op eemol dat neit Schlagwuert. Dëst war fir eis all eng nei an ongewéinlech Situatioun a mir hunn eis missen émstellen fir en neien Alldag ze fannen.

Déi sanitär Kris war an ass fir vill vun eis eng grouss Erausfuerderung a wäert eis Denkweis an eist Behuelen op laang Siicht prägen. Si bitt eis awer och eng Geleeënheet, d'Welt nei ze erfannen, nei ze zeechnen an d'Zukunft énnert engem nei Aspekt ze betruen.

Mir hunn och nei Méiglechkeete vun der Digitaliséierung entdeckt, sou z. B. wéi mir trotz Distanz awer Kontakt zu eise Léifsten hale können.

Vläicht erliewe mir d'Welt elo méi bewosst, oder mir hunn eis virgeholl, besser mateneen émzegoen. Mir hu lo vläicht d'Chance, eis eng méi gerecht Welt net némme virzestellen, mee esouquer opzebauen.

Des Neierungen huet d'Joer 2020 eis bruecht.

Mënsche stoungen awer scho nn dacks an der Geschicht viru neien Erausfuerderungen, an hu missen en neien Ufank woen, z. B. no de Weltkricher oder no Naturkatastrophen.

Awer och wichteg Erfindungen, technesch Entwicklungen a gesellschaftlech Veränderungen henn e grousse Wandel mat sech bruecht, esou z. B. d'Erfanne vum Buchdruck oder vum Motor, d'Walrecht fir d'Fraen oder och d'Menscherechtserklärung.

Och a sengem perséinleche Liewe stoung scho bal jiddereen emol, gewollt oder ongewollt, virun engem neien Ufank, sief et op familiärem, schouleschem oder berufflechem Plang.

Eis aktuell Gesellschaft verännert sech ganz séier a verlaangt, datt mir eis un déi Changementer upassen : et geet drëm, wéi mir matenee liewen an émginn, wéi mir ë. a. an de soziale Medie kommunizéieren, wéi mir eis Ressourcë verdeelen a mat eisem Planéit émginn.

Wat ka gemaach ginn?

Op der Homepage vum SCRIPT fannt Dir eng [Bibliographie](#) mat ville Kannerbicher, déi verschidde Facette vum Thema weisen. Et ass eng aktualiséiert Versioun vun der Bibliographie, déi am Fréijoer op schouldoheem.lu verëffentlecht gi war.

Zum Motto vun 2021 bidde sech villerlee Aktivitéiten un, wéi z. B.:

- Texter oder Biografien iwwer Leit lesen, déi een neien Ufank hu misse maachen (no engem Krich, enger Naturkatastroph, enger Flucht, enger Krankheet ...)
- Geschichten iwwer Kanner/Erwuessener lesen, déi eng nei Etapp an hirem Liewen uginn (z. B an eng nei Schoul kommen, en neie Familljember akzeptéieren, eng Trauer iwwerwannen, eng nei Aarbecht ufänken, eng nei Partnerschaft agoen ...)
- Bicher iwwer Leit behandelen, déi ganz bewosst eppes Neies wollten erliewen (Entdecker, Leit déi hir Liewensweis wollten änneren, eng Weltrees énnerhuelen ...)
- A Sachbicher an op Kannersäiten am Internet nosichen, wéi eng Entwécklungen oder Persounen an der Geschicht en neien Ufank ageleet hunn (d'Elektrizitéit, d'Entwécklung vum Internet, de Martin Luther King, de Gutenberg)
- A Sachbicher an op Kannersäiten am Internet kucken, wéi eng Momenter an der Geschicht en neien Ufank mat sech bruecht hunn (Weltkriicher, Katastrophen, de Fall vun der Berliner Mauer ...)
- Geschichten asetzen an un Hand vu Sachbicher iwwerleeën, wou an der Zukunft nei Ufank néideg sinn a wéi déi kéinten ausgesinn (Ëmwelt- an Déiereschutz, Klima, Nohaltekleet, Ëmgang an de soziale Medien ...)
- Eege Geschichte molen, schreiwen oder Fantasiegeschichten erfannen, déi en neien Ufank duerstellen.
- Gedichter zum Thema sichen oder schreiwen

Aktualitéitsbedéngt koum derbäi:

- Dat wichtegt an aktuell Thema "Black lives matter" a Biografien, Sachbicher oder op Kannersäiten am Internet nosichen a beschwätzen
- Noliesen, oder selwer schreiwen, wat de Coronavirus an d'Pandemie fir eis verännert hunn

Et kann een dozou:

- Geschichte virlesen, beschwätzen, veränneren, weiderspannen, aus enger anerer Perspektiv erzielen (Audiodatei, Textdokument oder Multimediadokument, Video, StopMotion...)
- Eng Geschicht als Lesetheater émschreiwen an/oder opféieren (Video)
- Eng nei Geschicht erfannen, opschreiwen an illustréieren (Textdokument oder Multimediadokument)
- Eng Geschicht mat Figuren/Objeten noerzielen an déi an e Schongkarton maachen (Book in a box)
<https://www.edumedia.lu/lesson/book-in-a-box/>
- En Trailer zu engem Buch maachen (Booktrailer) (eventuell fir en C4)
<https://www.edumedia.lu/lesson/booktrailer-spannender-kann-lesen-nicht-sein/>
- asw.

Verschidden Iddie fannt Dir a Form vu Fichen och op www.edumedia.lu

Wéi kann ee matmaachen?

Als Klass, Zyklus oder ganz Schoul.

D'Responsabel aus der Schoulbibliothéik sinn d'Kontaktpersoune fir déi Aktioun.

Umeldung (iwwert de Schoulbibliotheaire): mam Onlineformulaire (<https://tinyurl.com/jdl2021-ef-lux>) bis den 12. Mäerz 2021

Wat geschitt mat den Aktivitéiten, déi gelaf sinn?

A jiddwer Schoul sollen d'Aktivitéiten dokumentéiert an déi Dokumentatioun bis de 14. Mee 2021 erageschéckt ginn.

Flott wier et, eng kleng schréftlech Beschreibung vun den Aktivitéiten mat e puer Fotoen ze kréien. Schéckt déi w.g.l. per Mail un : anne-marie.antony@men.lu / anne.biesdorf@men.lu .

Et wier gutt, wa mir déi Dokumentatioun an digitaler Form (Fotoen an 300 dpi-Printqualitéit) kéinte kréien. Wa Kanner op de Fotoen drop sinn, da géinge mir d'Enseignanten bidden, d'Autorisatioun vun den Elteren ze froen.

De SCRIPT offréiert Bicherpräisser un d'Schoulen, déi matmaachen.

D'Schoulen, déi matmaachen, ginn am Courrier de l'Éducation nationale 04/2021 ernimmt.

Mir maachen an engem spéidere Courrier de l'Éducation nationale e Réckbléck op d'Aktiouen.

Mir wënsche vill Freed bei den Aktivitéiten a soen elo scho Merci fir d'Matmaachen.

Dépliant : Les classes à régime linguistique spécifique

disponible au MENJE : publications@men.lu

disponible en ligne : www.men.lu

Enseignement fondamental : Statistiques globales et analyse des résultats scolaires 2018-2019

disponible au MENJE : publications@men.lu

disponible en ligne : www.men.lu

T r o u v e z
toutes nos
publications
sous :

<http://www.men.lu>

Eltereschoul J. Korczak
Infos et inscriptions
eltereschoul@kannerschlass.lu

Eltereschoul - Online : Programme Janvier- Février

Mardi, 12.01.21 18:00 hrs

Dodo l'enfant dodo - Quand les enfants volent le sommeil de leurs parents
ONLINE-Soirée pour parents (FR)

Mercredi, 13.01.21 18:00 hrs

Mobbing am Schoulalldag
ONLINE-Soirée pour parents en ligne (LU)

Mercredi , 20.01.21 18:00 hrs

Disputes, comment réagir en tant que parents?
ONLINE-Soirée pour parents (FR)

Mardi, 26.01.21 19:30 hrs

Léiere méi liicht gemaach
ONLINE –Soirée pour parents (LU)

Mercredi, 27.01.21 19:30 hrs

Nee, nee. Ech wëll net! D'Trotzphas bei klenge Kanner
ONLINE –Soirée pour parents (LU)

Lundi, 01.02.21 18 :00 hrs

De Burn-Out parental – verstoen a vermeiden
ONLINE –Soirée pour parents (LU)

Mercredi, 03.02.21 18:00 hrs

La communication avec les tout-petits
ONLINE –Soirée pour parents (FR)

Samedi, 06.02.21 10:00 hrs

Wann d'Emotiounen iwwerkachen
ONLINE –Soirée pour parents (LU)

Lundi, 22.02.21 18.00 hrs

Elteren a Kanner- e staarkt Team!
ONLINE –Soirée pour parents (LU)

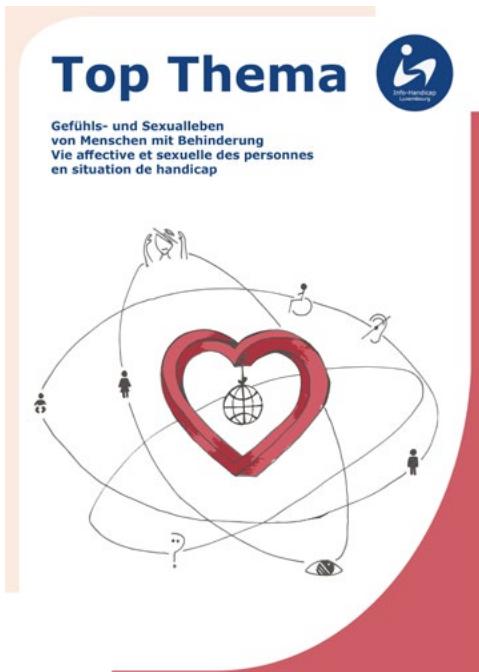
Mercredi, 24.02.21 18.00 hrs

Parle avec moi! Le développement du langage
ONLINE-Soirée pour parents (FR)

*All dës Aktivitéité si gratis. D'Umeldung fir de Seminaire geet iwwer Email:
eltereschoul@kannerschlass.lu.*

Toutes ces activités sont gratuites. L'inscription au séminaire se fait par email :
eltereschoul@kannerschlass.lu.

„Top Thema - Gefühls- und Sexualleben von Menschen mit Behinderung“

Info-Handicap hat eine neue Broschüre veröffentlicht um auf das Recht auf Liebe und Sexualität von Menschen mit Beeinträchtigungen aufmerksam zu machen.

Das Top Thema enthält über 25 Artikel verschiedener Autor*innen. Erfahrungsberichte von Menschen mit Beeinträchtigungen geben einen „intimen“ Einblick zu den Themen: sexuelle Bildung, Sex und Liebe, Partnerwunsch und -suche, Partnerschaft und Kinderwunsch. In den Fachbeiträgen geht es um: die Arbeitsgruppe von Info-Handicap, Sexualpädagogik, Dienststellen im Bereich Sexualität und Beeinträchtigung, das Recht auf Gesundheit, Liebe und Sexualität für Menschen mit Beeinträchtigungen, Weiterbildungen und eine Materialsammlung mit interessanten Büchern, Filmen und Webseiten.

Info-Handicap will mit dem Top Thema darauf aufmerksam machen, dass Menschen mit Beeinträchtigungen sexuelle

Wesen sind und die gleichen Wünsche und Bedürfnisse haben wie Menschen ohne Beeinträchtigungen. Und deshalb ist es so wichtig, dass sie auch dieselben Rechte wie alle anderen genießen können.

Das Top Thema kann als Print-Version unter info@iha.lu bestellt werden oder steht auf der Webseite <https://info-handicap.lu/de/top-thema/> als Download zur Verfügung.

Info-Handicap

65, Avenue de la Gare
L-1611 Luxembourg
Tel. : 366 466 – 1

Fax : 360 885

www.info-handicap.lu

info@iha.lu

